

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın **Mahinur Özdemir Göktaş** tarafından, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

C. ÇİÇEK

Cengiz ÇİÇEK
İstanbul Milletvekili

FİSA Çocuk Hakları Merkezi'nin yayımladığı “Türkiye’de Çocuğun Yaşam Hakkı İhlalleri” bilgi notuna göre, 2026 yılının yalnızca ilk beş ayında en az 303 çocuk önlenebilir nedenlerle yaşamını yitirmiştir. Çocuk ölümlerinin 69 ile yayılması ve benzer nedenlerle tekrarlanması, yaşam hakkı ihlallerinin münferit olaylardan değil, çocukları korumaya yönelik kamusal mekanizmaların yetersizliğinden kaynaklandığını ortaya koymaktadır.

Ölümlerin 46’sı, çocukların doğrudan kamu hizmeti aldığı hastane, okul, bakım kuruluşu ve yerel yönetim hizmetleri sırasında gerçekleşmiştir. Diğer ölümler ise devletin düzenleme, denetleme ve önleyici politika geliştirme yükümlülüğünü yerine getirmediği alanlarda yaşanmıştır. Çocukların en güvende olması gereken kamusal alanlarda dahi yaşam hakkı ihlallerinin meydana gelmesi, mevcut çocuk koruma sistemindeki yapısal sorunları açıkça göstermektedir.

Çocuklar güvenlik önlemleri alınmamış sulama kanallarında ve açık sularda boğulmakta, açık pencere ve balkonlardan düşmekte, trafik kazalarında ve iş cinayetlerinde yaşamını yitirmektedir. Her yıl benzer biçimlerde tekrarlanan bu ölümler, risklerin bilindiği hâlde gerekli tedbirlerin alınmadığını göstermektedir.

Yoksulluk ve güvencesiz çalışma düzeni, işçileştirilen çocukların sayısını her geçen gün artırmaktadır. Tarımda, sanayide, inşaatlarda ve MESEM kapsamında çalışırken yaşamını yitiren çocuklar, eğitim hakkından uzaklaştırılarak emek piyasasına sürüklenmenin ağır sonuçlarıyla karşı karşıya bırakılmaktadır.

Şiddet ve çocuk intiharları ise koruyucu sosyal hizmetlerin ve psikososyal destek mekanizmalarının yetersizliğini ortaya koymaktadır. Mülteci çocuklar da yoksulluk, ayrımcılık, güvencesizlik ve koruma mekanizmalarına erişememe nedeniyle bu risklere daha açık hâle gelmektedir.

Anayasa ile Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, devlete yalnızca ölüm gerçekleşikten sonra soruşturma yürütme değil, çocukların yaşam hakkını koruyacak önleyici tedbirleri alma yükümlülüğü yüklemektedir. Buna rağmen çocuk ölümleri çoğu zaman ancak meydana geldikten sonra adli süreçlerin konusu olmaktadır.

Çocukların yaşam hakkını güvence altına almak, bütün kamu idaresinin ortak sorumluluğudur. Bu nedenle çocuk ölümleri kaçınılmaz bir kader olarak değil; önleyici politikaların, etkin denetimin ve hak temelli bir çocuk koruma sisteminin eksikliğinden kaynaklanan bir kamu politikası sorunu olarak ele alınmalıdır.

Bu bağlamda;

1. Önlenebilir çocuk ölümlerinin nedenlerini incelemek, risk alanlarını belirlemek ve kamu kurumlarına politika önerileri geliştirmek amacıyla bağımsız bir inceleme ve değerlendirme mekanizması kurulmasına yönelik Bakanlığınız tarafından yürütülen herhangi bir çalışma bulunmakta mıdır?
2. 2026 yılının ilk beş ayında Bakanlığınıza bağlı koruma ve bakım kuruluşlarında yaşamını yitiren çocuk sayısı kaçtır? Bu ölümler nedeniyle kaç idari soruşturma başlatılmış, bunlardan kaç kamu görevlileri hakkında yaptırım ile sonuçlanmıştır?
3. Sulama kanalları, barajlar, denetimsiz inşaat alanları ve açık sular gibi her yıl çocuk ölümlerinin yaşandığı risk alanlarında önleyici tedbirlerin alınmasına yönelik, Bakanlığınız tarafından ilgili kamu kurumları ve yerel yönetimler nezdinde herhangi bir girişimde bulunulmuş mudur?
4. Bakanlığınız, yaşamını yitiren işçileştirilmiş çocuklara ilişkin herhangi bir inceleme veya değerlendirme yapmış mıdır? İşçileştirilmiş çocukların korunması ve başta MESEM olmak üzere çocukların çalışma yaşamına sürüklenmesine yol açan uygulamaların önlenmesine yönelik Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında yürütülen ortak bir çalışma bulunmakta mıdır?
5. Mülteci ve göçmen çocukların çocuk koruma sistemine etkin erişimini sağlamak amacıyla Bakanlığınız tarafından yürütülen programlar nelerdir? Bu çocukların çocuk koruma hizmetlerine erişiminde yaşanan sorunların tespitine ve giderilmesine yönelik Bakanlığınızca yürütülen herhangi bir izleme veya eylem planı bulunmakta mıdır?
6. Önlenebilir çocuk ölümlerinin önlenmesine yönelik, Bakanlığınız koordinasyonunda ilgili kamu kurumları ve çocuk hakları alanında çalışan sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla bütüncül bir eylem planı hazırlanması planlanmakta mıdır?